Ч. 181 (12.837). Львів, пятниця 14. серпня 1931. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Після побуту англійських парляментаристів у Львові.

Голоси польської преси про гостину англійських послів у нашому краю.

1) „Провокаційний виступ англійських парляментаристів у Львові“

Львівський санаційний, сензаційно-інформаційний щоденник „Експрес Вечорни“ з 8. серпня ц. р. ще в часі побуту англійських послів приніс під повищим заголовком таку статтю:

„Від кількох днів перебувають у Львові англійські парляментаристи Ріс Дейвіс і Джемс Барр. Вони перевели цілу низку розмов з українськими політиками, але те на що собі позволили ті пани вчора і нині пахне вже просто провокацією. Вчора п. Дейвіс влаштував з українськими послами „лібацію“, в якій взяли участь: Луцький, Пеленський, Рудницька й інші ундівські діячі. Співали українські й англійські пісні, при чім містер Дейвіс інформувався про відносини у Сх. Малопольщі. Сьогодні пос. Дейвіс вибрався до Рогатина мабуть для прослідження українських „жалів“. Вже з поведінки тих панів у Львові легко можна додуматися, як будуть виглядати їх враження про Польщу. З того легко можна вносити з якими інтенціями ці пани приїхали до Польщі. Польща вправді славна своєю гостинністю супроти чужинців, але ця гостинність має певні межі і мусить припинитись у хвилі, коли чужі пришелці позволяють собі на провокаційні виступи. Наша влада мабуть легковажить собі цих панів, не беручи їх надто серіозно. Незважаючи на те, вартоб пригадати тим панам, що мали би значно ширше поле до ділання у себе дома, в Англії, колиб так, наприклад вибралися до Індії і прослідили там підложе крівавих масакр, що є там стало на дневному порядку. Пригадуємо, що недавно були вже такі „делегати“ в нас і хіба п. Дейвіс знає, як це скінчилося. Є це грубий нетакт, що межує з провокацією з боку англійців, які приїхали до Малопольщі, щоби бороздити на тутейшому терені. А на це влада не повинна дозволити. Що сказав би п. Дейвіс, колиб так делегація польських парляментаристів виїхала до Індій для прослідкування тамошніх відносин“.

Слідуючого дня після появи повищої оцінки англійських послів і їх побуту у Львові, редакція „Експресу Вечорного“ вислала до них свого представника і перепрошувала їх за зневагу, а рівночасно просила інтервю. Пос. Барр відповів, що інтервю дати не може, а з подорожі редактора „Екс. Веч.“ до Індії буде дуже вдоволений і зробить від себе все можливе, щоби йому в такій подорожі стати помічним.

2) „Інспекція рогатинського повіту туристами з лейбурпартії“.

Під таким заголовком приніс центральний орган ББ, варшавський щоденник „Ґазета Польска“ (з дати 11. серпня ц. р. ч. 218) статтю, в якій між іншим читаємо:

„Від низки літ англійський турист, що відбуває безінтересовну подорож, є явищем щораз рідшим. Але тому, що запал до подорожування є вроджений натурі пливацького народу, щораз частіше буває, що в краях, нераз дуже віддалених від Англії появляються англійські туристи зовсім нового типу. Ці нові туристи виявляють особливе замилування до студій політичних. Прибувають не так з власної ініціятиви, як радше на особливе запрошення, користаючи з численних „улекшень“, яких достарчає їм це запрошення. Таким чином лучать „приємність з користю“; подорож цього роду може статися принадливим „бізнесом“. Того роду „бізнес“ опирається на взаїмній виміні послуг. Запрошений турист, як „джентельмен“, здає собі справу до чого зобовязується і вивязується зі своїх зобовязань з запопадливістю, докладаючи всіх зусиль, щоби ті, які його запросили мали всі причини для задоволення з доконаної трансакції“.

„Ситуація комплікується, коли ціллю подорожі є краї, в яких інтереси запрошуючих є в явній колізії з інтересами і авторитетом держави, до якої належать. У такій високо скомплікованій ситуації найшлися пп. Дейвіс і Барр, які нагло проявили незвичайне заінтересування рогатинським повітом у Сх. Галичині, повітом, про якого істнування напевно досі ніколи не чували. Обидва ці пани засідають в англійськім парляменті на лавах лейбурпарті і тому лише завдячують, очевидно, те, що на них впало запрошення нашої милої посолки Мілени Рудницької з Українського Соймового Клюбу і розгалуженого середовища її політичних приятелів, що в значній части не належать ні до української ні до англійської національности“.

„Термін подорожі стояв у явному звязку з осінньою женевською сесією Ліги Націй, до якої то „ріжнонародне“ середовище приятелів посолки Рудницької робить систематичні і педантичні приготовання, щоби для ріжнородности заатакувати польську делеґацію в Женеві від „української флянки“, коли атака на горішньошлеській флянці не принесла сподіваних ефектів. Пани Дейвіс і Барр перед виїздом до Рогатина відчитали в палаті громад доставлений їм певно по думці подорожного контракту текст інтерпеляції про страшні переслідування українського населення в Польщі і привезли цей текст на горячо до Рогатина, щоби там вручити його представникові редакції „Діла“ для опублікования його для тимбільшого ефекту на „українське населення“ — в оригіналі“.

„Посолка Рудницька, як „чічероне“ англійських туристів, переслала рівночасно для „Діла“ текст своєї „розмови“ зі знаменитим депутованим Дейвісом, який мав заявити — ні більше ні менше — тільки те, що прибув до Рогатина, щоби „довідатися, чи Польща перестерігає у себе в належний спосіб засади“, якої п. Дейвіс здецидований боронити на міжнародній арені. Пп. Барр і Дейвіс мабуть не багато розуміють з того, що могли би довідатися зі своєї „інспекції“ рогатинського повіту. Одначе це могли би зрозуміти, що їх уживають не тільки до протипольської пропаґанди назовні, але й до проступку підбурювання одної частини населення держави, до якої приїхали, проти уряду тієї держави, що передбачене в усіх карних кодексах усіх держав, а вже найгостріше воно карається в дещо далі на схід положеній державі... соціялістичній“.

До наведених стрічок не даємо від себе ніяких заміток ні помічень тому, що це непотрібне.

3) Відгомін розмови англійських послів з поляками у ґр. Д. Борковського.

В орґані львівських санаторів „Слові Польском“ з дня 13. серпня (ч. 220) читаємо таке:

„Вчорашня „Ґазета Львовска“ дістала уповажнення ствердити, що вістка, подана „Ілюстрованим Курером Цодзенним“ про участь посолки Мілени Рудницької в конференції, яка відбулася в п. Дуніна-Борковського не відповідає правді. На цій конференції українських політиків не було. Тому що вчора крім інших сензацій ми занотували і сензації, подані „Іл. Курером Цодзенним“ і „Веком Новим“, то нині стверджуємо з вдоволенням, що „Іл. Курер Цодзенни“ впровадив прилюдну опінію в блуд, кажучи пані Мілені Рудницькій товаришити п. Дейвісові навіть при його візиті у ґр. Борковського і при стенографуванні відповідей, які отримували англійські парляментаристи на ставлені ними питання. **На нашу думку зорґанізована п. ґр. Борковським в суботу конференція після виявленого п. Дейвісом в четвер і пятницю браку доброї волі, після оголошеного „Ділом“ „неполітичного“ інтервю не була потрібна і з користю могла не відбутися. А коли вже відбулася, то її хід повинен був бути іншим, а коли не був, то справоздання оголошене у „Веку Новім“ могло бути інше, або зовсім не бути“.**

4) Білий крук на сторінках польської преси.

З нагоди побуту англійських парляментаристів у Львові приніс і львівський щоденник „Век Нови“ з дати 12. серпня (ч. 9047) передову, редакційну статтю, яка написана — велика це рідкість у польській пресі! — незвичайно спокійно та річево. Аж дивно, що з під пера польського публіциста в теперішний мент вийшли такі стрічки. Очевидно, що стаття писана з польського становища і можна з її заложенням погоджуватись, або ні, але треба признати, що написана вона достойно та гідно.

У ній дослівно між іншим читаємо:

„Є евідентно знаною річю, що Анґлія живо інтересується укр. питанням тому, що в його розвязанні особисто заінтересована. Боротьба з совітською імперією та більшовизмом, який чигає на те, щоби завдати смертельний удар володарці океанів (а тим самим і суш), звернула очі англійських політиків на нарід, що живе над Чорним Морем і звідси далеко на північ, якого експанзія сягає на схід аж до Туркестану і якого інтереси економічні та культурні є суперечні з інтересами росіян. Випущення з рук такого атуту рівнялось би може злекгований останньої на колись дошки ратунку. Тому то в Льондоні запало вже давно рішення розчленувати СРСР (а не реактивувати неподільну Росію) і на тій саме площині стрічається прозорли-

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 4-go sierpnia 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 169. czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 31. lipca 1931 r. do Sygn. VI. 1 Pr. 357/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 4. sierpnia 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 31. lipca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło“ № 169 z daty Lwów, dnia 31. lipca 1931 r. zawierającego: w artykule p. t. „Do czoho wono ide“ a) w ustępie od słów: „ciomu roci“ do „Komasacja“, b) od słów: „Zarjadżennia ce nezhidne“ do słów: „p. dyrektorowoji“, c) słowa „chocz i tut wyjimky ne wykluczeni, d) od słów: „Zresztoju take“ do słów: „uczeń wmije“, e) od słów: „Pry kinci“ do końca artykułu znamiona pod a) występku z §§ 300 i 308 uk., pod b) c d) wyst. z art. V ust. 17 12 1862 i § 488 uk., pod e) wyst. z art V. ust. 17/12 1862 i § 488 uk., oraz z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dzup. Nr. 6 ex 1862. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu A) pod a): 1) zapomocą przekręconego przedstawienia faktów i nieprawdziwych twierdzeń podburzenie do wzgardy i nienawiści przeciw zarządzeniom władz szkolnych pod względem polityki oświatowej, a nadto 2) przez rozszerzanie nieodpowiadających prawdzie wiadomości i nieuzasadnionych horoskopów, zaniepokojenie opinji publicznej w sposób groźny dla publicznego bezpieczeństwa. B) pod b c) d) przez rozszerzanie przekręconych faktów odnoszących się do osoby dyrektora gimnazjum w Brzeżanach, a zatem kierowanych przeciw urzędnikowi publicznemu, obwinienie go o czynności niemoralne (zarzut systemu protekcyjnego, nieposzanowania ustaw i rozporządzeń) zdolne do poniżenia go w publicznej opinji i uczynienia godnym pogardy. C) pod e) okoliczności wyżej pod A) a) i B) określone. Według §§ 487, 489, 493 pk oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr.

Protokulant: H. Rosenwiesen wr.

Za zgodność: Wazner
[illegible]

ва і далеко в майбутнє сягаюча англійська політика з нетерпеливо гризучою вудила сучасної дійсности українською політикою.

„Яку ролю відіграє на такому широкому підкладі польсько-українська справа — не в значінні спору за територію, але як загарантована міжнародніми трактатами меншостева проблема? Це тільки дрібний фрагмент у ланцюзі гльобальних намірів і як такий бодай не фасцинує холодних і вирахованих англійців. Польща їм теж потрібна у згаданих комбінаціях і повинна бути в їх понятті зглядно сильна. — Тому не може бути мови про ослаблення її знутра через підтримування української відосередочної сили. Навпаки, англійцям залежить на тому, щоби в описаній ситуації вигладити польсько-українські взаємини та зліквідувати те огнище спору між двома народами, яких ширші інтереси взаїмно себе не перекреслюють, але радше доповнюються, творячи у Сх. Европі вигідну базу для британської політики на близькому і далекому сході.

„Українці, відчуваючи зактуалізування своєї справи, пустили в рух пропаґандивний апарат, який перед тим ціляв у Льондоні в порожнечу, і перенесли своє головне зусилля з Берліна до англійської столиці. Вони мають на еміґрації троха людей, які вже добре пізнали західню Европу і навчилися промовляти до неї в зрозумілий і влучний спосіб. Найрухливіше походив коло справи, постійно перебуваючий у Парижі публіцист д-р Василь Панейко, знавець і творець українських настроїв в европейських столицях, знаменитий стиліст і заприсяжений противник Польщі. Він досконало визнається в тому, що злого говорять про нас на заході, але недостає йому часто критичного уложення до обсервованих поглядів, бо не знає теперішнього життя в Польщі з автопсії і це робить його одностороннім. На англійському ґрунті мусів дещо притупити свій темперамент і зручно пристосуватися до тамошніх умовин політичної акції. Передовсім його зусиллям завдячують українці сильний відгомін в Анґлії на минулорічні події у полудневo-східній Польщі. Це теж дало йому нагоду перейти від загально-українських справ до справи положення українців у Польщі. Його заходи увінчав succес у виді петиції до Ліґи Націй, яку підписало 80 парляментаристів з усіх трьох англійських партій, петиції, яка спричинила, що українські скарги попали до найвищого орґану Ліґи і найшлися на столі нарад світового парляменту.

„На січневу і травневу сесію Ради Ліґи в Женеві ц. р. прийшла Панейкові допомога з краю у виді делеґатів українських парляментаристів з Польщі. Вони конферували з англійцями, інформуючи їх безпосередньо про пацифікацію і намагаючися позискати для актуальних політичних цілей. Але пішло їм з перешкодами, бо Анґлія не могла мішатися до внутрішніх справ Польщі. Вислідом компромісу між постулятами українців, заінтересуванням Анґлії і престіжом Польщі був знаний комунікат Комітету Трьох.

„Українські політики, розчаровані хвилевим вироком Ліґи, не приспали справи і в їх імени поїхала до Льондону посолка Мілена Рудницька, яка навязала там тісний контакт зі симпатиками українського руху, а через них з відповідальними особами англійської політики. Її візита видала скоро овочі у формі інтерпеляцій у палаті громад, публичних енунціяцій і статтей у пресі, які доходячи до Польщі, розбуджували здивування і спрямовували необзнайомлених зі справою в обійми фантазії і здогадів на тему джерела тих доказів англійського заінтересування українцями.

„Останнім етапом цілої тієї гри, яку ми обсервували, минулого тижня був приїзд пп. Дейвіса і Барра. Вони говорили, що приїхали приватно для студій, але поділяться своїми враженнями з англійським громадянством. Здається, що вказувалоб на те, що політика лейбурпарті вертає до випробованої методи англійських лібералів: не вмішуватися безпосередньо до нічого, але прослідкувати все на місці і відповідно до того пристосувати свої офіціяльні посунення.

„Побут англійських гостей викликав сензацію, хоч був тільки епізодом у наростанні випадків, що підготовляються на відтинку нашої внутрішньої політики. Сміємо твердити, що це зацікавлення, що постійно товаришить розвиткові українського питання, свідчить, що публична опінія відчуває вже вагу проблеми і потребу зближення до її розвязки".

5) Львівські ендеки про побут англійських послів.

Орґан львівських ендеків „Курер Львовскі" у своїм 221. ч. з дн. 12. серпня помістив передовицю „Після відїзду англійців", де висловлює своє сильне невдоволення, чому англійські парляментаристи приїхали до Львова, чому саме тепер у літі, чому інформуються про тутешні відносини так, як це роблять і т. д.

Після довгого вступу ось характеристична основа всієї статті:

„Та коли вже кажемо про пацифікацію, треба поставити на адресу дипльоматії та державної партії одно питання: багато людей знає меморіяли проти пацифікації, а я їх, коли не помиляюся, шість. Та чи були які меморіяли про саботажі, які прецінь спричинили пацифікацію? Коли вони появилися на терені Ліґи Націй (що може бути), то чому не придали їм такої ваги, щоби світ знав, що медаля має два боки?

„Маю враження що в тій справі зробили страшну недбайливість. „Менчестер Ґардіян" атакував Польщу за пацифікацію, але мені невідомо, чи якийсь англійський часопис відповідав йому, передаючи історію тих двох місяців, що пацифікацію попередили. А прецінь треба було про це подбати. Може це навіть важніше, ніж видавати чужими мовами дорогі книжки про деякі польські особистости?

„Колись у жовтні чи листопаді м. року звернулося до мене кілька пань, щоби допомогти їм зібрати матеріял на тему саботажів і написати коротку передмову до цього; це було призначене для французьких часописів. На кожний випадок не мало воно такого відгомону як українські меморіяли про пацифікацію. Адже не було це вислідом офіціяльної акції, не мало піддержки амбасад і консулятів.

„Тому-то п. Ріс, сильно підозріваю, не здає собі ані в десятій частині справи з розмірів і жаху саботажів. Звідки має їх знати, коли не дали йому фактичного матеріялу? А матеріял це багатий. Цим паням ми доставили яку сотню випадків на підставі самого „Львівського Курєра", а була це тільки частина, бо прецінь неодно було затаєне.

„П. Дейвіс толкував представникові „Діла", що: „Найсильніший нарід не може знищити другого арештами, гарматами і ґазами", що можна „замкнути всіх представників другого народу", а все таки „даремна річ", хоч би „той нарід був тільки півміліоновий". Отже чесність і почуття справедливости, яке пробивається з енунціяції п. Дейвіса, булиб йому подиктували і відповідник до того речення — колиб очевидно знав докладно про саботажі. Себто: що один нарід не знищить другого підпалами і атентатами на поліцаїв.

„Істнує дефетистична приповідка, що нема злого, що на добре не вийшло би. Сумним і лиховісним явищем є нові випадки сабота-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. СЕРПНЯ 1931.

Д-Р ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ. 2)

З дороги на північ.

Є прегарні ставки-озера з лебедями, є водограї, є величезний водопад, під яким можна свобідно перейти. В павільонах грають музики; а коли ми в трійку (з двома товаришами українцями, які найшлися зі мною на кораблі) ввійшли до Тіволі, зараз у крайнім павільоні музика заграла вязанку українських пісень, безсмертного „Гриця", „Їхав козак за Дунай" і друге немов, на наш привіт. Це певно ще ремінісценції з часів, коли в столиці Данії мали ми нашу кольонію та навіть посольство.

У сусідніх льокалях данціни; гуляють хлопці з дівчатами, дівчата самі з собою, та всі дуже прилично, спокійно та культурно. Данія — демократична держава; тут клясових ріжниць нема, тож годі пізнати, чи це гуляє пані, чи її прислуга. Одні і другі стрункі, ясноволосі з синіми очима — другого типу тут нема — вбрані з певною елеґанцією, шиком та кокетерією, яких так бракує їх найближчим сусідкам — німкиням. У людей видно спокій, рівновагу і чемність; навіть те мале дівчатко, що я хотів його сфотографувати, втікає і ховається з усміхом, певною дозою кокетерії, чемністю та явним вдоволенням, що хтось звернув на неї увагу.

Взагалі таких чемних людей, як на півночі, не стрічав я нікуди. На запит про дорогу чи про що інше, кожний, цивільний, урядовець у мундурі чи поліцай, дасть вам чемну, спокійну відповідь та ще зазначить вам дорогу на пляні міста.

І знов приходить мені на память ремінісценція з інших сторін, якто нпр. у Варшаві на запит „Чи цей трамвай їде на Повонзки?" дістав чужинець відповідь: „А як єдзе, то цо?" (автентичне).

Щасливий край — Данія. Не перебула вона активно нелякої війни, але на ній багато заробила. Нема тут крадіжей, бо всім добре ведеться, нема тут постійного війська, бо його не треба, а та ґвардія, що парадує по місті в доволі чудернацьких строях, парадує лише для паради. Найбільш демократична держава має короля — так само, як і її сестриці, Швеція і Норвеґія — а має їх тому, бо, — як сказав один данський журналіст польському письменникові Ґетелеві, — бо їй це не шкодить і може собі позволити на цей люксус. А зрештою і король — це демократ, перший горожанин держави та більше нічого. Гарний край, невеликий, а такий богатий; рільничо-молочне господарство тут перше в Европі, а анальфабетів нема. І мимохіть приходить на думку наша країна; чи ми коли в будуччині зрівняємося з Данією і її скандинавськими посестрами? Ледви чи так скоро.

А покищо ходім іще раз на чудову променаду Langelinie і подивляймо з заздрістю ту велику культуру, яку протягом віків витворив цей маленький нарід, що з колишніх морських розбишак став одною з найбільше працездатних націй, від хвилини, як залишив війни, кольонізаційні походи та як — в останніх роках — розвязався мирно навіть з колишньою своєю унійною кольонією — Ісляндією

Берґен.

О півночі з 19. на 20. липня відбив наш корабель з Копенгаґен і через Ересунд вузьким проливом попри береги Швеції віхав на широкий Катеґат. Вполудне минули ми ріг Скаґен, кінець Ютляндії, що довгим піщастим клином розділює Катеґат від Скаґеррака та виплили на неспокійні води широкого Скаґеррака. Ця морська дорога завсіди дуже неспокійна, бо тут ломляться з собою струї балтійського та північного моря; хвиля починає кидати кораблем, а крик і зойк мев, що вічно кружать за кораблем та над ним, свист вітру, скрипіння корабельних линв та безконечне голосіння моря викликує неспокій у душі людини, що вперше віхала на безкрає море.

Корабель їде понад найбільшим морським цвинтарищем; тут кільканацять літ тому, 31. травня і 1. червня 1916 р. зустрінулися з собою дві найбільші морські сили світа, Анґлія та Німеччина, перша під проводом адмірала Джеліко та Бітті, друга під проводом Шера та Гіппера. І одна і друга сторона приписувала собі побіду; всеж таки Анґлія втратила понад 7.000 люда та понад 160.000 тон, а Німеччина лише 2.800 люда та 60.000 тон. А тепер те все, і люди і кораблі, лежать спокійно на дні моря, а кораблі, що перепливають серед данціґової музики це сумне місце, давно вже забули про ту страшну траґедію, якої другої не знає історія світа.

Та коли Скаґеррак уже був доволі неспокійний, то північне (німецьке) море розгулялося у ночі надобре; з веселої, розбавленої публики стала громада блідих, знесилених людей, а крики та зойки помочі та ратунку лунали цілу ніч на кораблі. Даремне: Посейдон не пускає людей до себе без оплати! У міру, як на обрію почав рисуватися беріг Норвеґії, море почало ставати спокійніше, а коли вкінці — вже під проводом норвеського капітана-пільота корабель віхав у захищений берґенський фйорд, стало цілком спокійне.

У глибині фйорду під високими, зеленими горами виринуло амфітеатрально положене друге місто Норвеґії Берґен; та вже довго-довго, заки ми причалили до пристані, видно було щораз частіше поодинокі оселі або й домики, з дерева оріґінальної будови та стилю, всякі фабрики, а на кілька кільометрів перед пристанню білі, збірники ропи — вид характеристичний для всіх норвеських портів аж до Гаммерфесту. І нічого дивного, бо ціла торговельна фльота Норвеґії одна з найбільших на світі, послугується або паро́ю або моторами; вітрильників ніде не стрічаємо поза данськими водами, де ще трапляються справжні вітрильні велитні, на три, чотири, а то й більше щоглів.

(Продовження буде.)

жу, які скоїлися в останніх днях. Але мають вони одну добру сторону: скоїлися вони саме підчас побуту англійських гостей. Може це спонукає їх ретроспективно прослідити другий бік медалі.

„Підчас побуту пп. Дейвіса і Барра падали нераз з польських уст невдоволені завваги: „Чого вони тут хочуть?", „Чи не мають щось ліпшого до роботи?", „Чому не їдуть до Індії чи Єгипту?".

„Мушу ствердити, що я з цим не погоджуюся і не вважаю цього за справедливе. Дай Боже, щоби ми не потребували відгороджувати себе китайським муром перед очима цікавих, а навпаки: могли їм усе показати та облекшити прослід.

„Тяжко докоряти комусь, коли хто цікавиться чужими відносинами. Інша справа, коли чужоземець зявляється в невластивій ролі, коли прибирає міну судді і мішається у внутрішні справи. Але і в такім випадку винен не він, а місцеві рішаючі чинники, які дають йому до цього нагоду.

„При кінці травня 1926 р. чув я програмову промову одного з ісповідників перевороту. Фігурувало там, між іншим,, зближення до англьосаських народів". Отже в якій формі ми зблизилися? Чи як рівні до рівного, чи як клієнт до римського патриція?

„Присутність у Варшаві „фінансового дорадника" вражала моє національне почування, більше, ніж можуть вразити подорожі чужих парляментаристів, хоча би по наших „кресах".

„Врешті слівце для тих, що радять послам англійського парляменту, які цікавляться справами національних меншин, їздити до Індії або Єгипту. Члени англ. парляменту, навіть ліберально настроєні, не їдуть туди залюбки. Раз тому, що часом можна би мати деякі труднощі, як конкретно прикласти свої проголошувані принципи так, що можна би стягнути проти себе закид ділання на шкоду Англії; вдруге тому, що місцева індійська влада при всій пошані для назви „посла" не робить йому полекш.

„А вже щодо чужинців — то рішуче робить труднощі...

„Не значить те, щоби польська влада повинна була відмовити візи п. Дейвісові та п. Баррові. Записую це тільки для доказу, що ріжно можна поводитися з гістьми. Невідомо мені теж, щоби не то чужі парляментаристи, але навіть члени англ. парляменту, які приїзджають неофіціяльно, вели конференції нпр. з п. Ґандім, мали нагоду давати йому ради, їздили з прихильниками самостійности Індій (а без представника влади) по краю. На це-ж є віцекороль, урядовці, комісія Округлого Стола...

„Згадую про ці справи тільки як про приклади меншинової політики. Не роблю ніяких анальогій, бо не лицювали би тут. Східна Малопольска це не Індія, яку англійці підбили, ані Єгипет, який подекуди купили від обанкротеного володаря і військом окупували. Східну Малопольску (поза р. 1918, коли в справу вдалися австрійці та німці) зливала польська та руська кров, але тільки у спільній обороні перед турками та татарами. Правда, ще — в обороні перед Хмельницьким, який руське селянство („хлопство") тисячами роздаровував кримським союзникам.

„Східна Малопольска це земля історично, культурно та економічно від віків звязана з Польщею, заселена двояким населенням, яке мусить найти спосіб згідного співжиття"...

—o—

Берестейський вязень, б. посол Ліщинський вийде на волю.

Як ми повідомляли, дня 11. ц. м. відбулася в Люблині апеляційна розправа проти б. посла Івана Ліщинського. Боронив посол д-р Степан Біляк.

Апеляційний суд змінив вирок окружного суду в Рівному і зменшив п. Ліщинському кару вязниці з 2-ох на *1 рік*. Крім цього рішено випустити б. посла Ліщинського на волю за кавцією 500 зол.

—o—

Приготовляють новий монополь.

Часописи повідомляють, що уряд розглянув проект директора Наукового Інституту для еміґрації і кольоніяльних справ д-ра Ґустава Залецкого про введення свого роду монополю кави в Польщі. Кажуть теж, що уряд в основі годиться на проект д-ра З.

Цей проект виходить зі заложення, що теперішні ціни кави в Польщі є непомірно високі в порівнанні з цінами в краях, що її продукують. Надвижка поміж цінами в міоці продукції і цінами в краю опиняються: 1) в руках чужих транспортових товариств; 2) в посередників-ґуртівників, якими є головно німецькі і голяндські фірми і 3) в руках гуртових фірм у краю. Ціни при нормальних оплатах транспортових малиб виносити в краю коло 2.50—3 зол., а виносять від 10 зол. в гору за 1 кґ.

Д-р З. проєктує створити торговельне підприємство, в якому більшість акцій чи вкладового капіталу малаб держава, а воно переводилоб імпорт кави, регулювалоб ціни і сталоб одиноким монопольним імпортером цього продукту до Польщі. Надвижки з цього імпорту забиралоб товариство, а величезна їх більшість діставалася би просто до державної каси. Дальше займається проєкт також міркуваннями на тему польського впливу на саму продукцію кави руками плянтаторів з Польщі та звязаного з цим пляну польської кольонізації за морем.

Цей новий монополь міг би дати Польщі нові високі доходи, а проєктодавець запевняє, що ціни кави не булиб вищі, як сьогодні, але навпаки— нижчі. Та ми знаємо, що всі монополі з хвилею їх заведення хвалять нам як благодать для громадян. Щойно, коли монополь введений, починаються звичайні кроки чимраз сильнішого тиснення доходів державою, часом теж надзвичайно високих, супроти яких консумент зовсім безрадний. Згадаємо хоч би останні перипетії сірникового монополю в Польщі, який підніс понад усі припущення ціну сірників, що відбилося на широких масах консументів. Тому мабуть нема чого раліти з обіцянок нового монополю, хоч кава не є таким масовим товаром для широких мас, як сірники.

Що далі?

(Допис з Волині.)

Читачі „Діла" напевне ще не забули „отвертого листа православного українського студентства в Польщі", уміщеного у ч. 145. нашої газети. В ньому вся наша православна молодь, що студіює у високих школах, висловилася про сучасне положення православної церкви; вказала на цілу низку анормальних і засадничих її недуг; перестерігла єрархію перед недалекою катастрофою, як наслідком тих недуг; нарешті звернулася з закликом до митрополита запровадити в церкві лад і спокій. Лист цей викликав сильне враження серед цілого православного суспільства, котре визнало в ньому явище небуденного значіння. Щодо українського громадянства, то воно крім того відчуло глибоке задоволення: бо побачило, що його культурна молодь стоїть на рівні сучасного духовного життя, розуміє його потреби, цінить його ідеали і буде за них боротися. Всі чекали, як зареаґує на те митрополія. І митрополія рівно через місяць обізвалася. В її політичному офіціозі „Слово" (у ч. 8.) появилася анонімова стаття під заголовком „Знаменіе времені". Саме оголошення листа студентів вона називає „гнусностю" і „очередною непрістойностью", а його зміст „інсінуаці-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. СЕРПНЯ 1931.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

Денник мого сина.

Понеділок:

Сьогодні матуся збудила мене ранком поцілунками: „Юрчик, ти сьогодні скінчив 8 місяців! Розумієш?" І трохи не вдавила мене. Розумію, що тут нема що розуміти, але не розумію, чому тому, що я скінчив 8 місяців, мене мають душити, як цитрину?

Я вже давно помітив, що з моїм татом і мамою діється щось несамовите, головно від тоді, коли мені пощастило перший раз звестися і сісти. Як тільки хто з них побачить, що я сиджу — то просто дуріє: „Моя кулька! Мій горошок!" — верещать, а батько лізе цілуватися. У! Думає — незвичайна приємність, коли його колюча борода наколе мене, як щітка! Що я й потім на цьому боці спати не можу! Зрештою — яка я кулька? — Хіба я подібний на горох?

Таке й сьогодні. Підхопив мене на руки, підкинув вгору, аж мені дух сперло, подержав у воздусі (думає — приємність — бовтатися ногами і не почувати нічого під ними, у висоті півтори метра над землею?) і поніс до бороди. Але я не дурний! Він до бороди, а я у крик, що аж мама прибігла й накричала: „Що ти? здурів?" Батько почав оправдуватися, а я вдав, що зайшовся і сміявся в дусі.

Маю його!

Вівторок:

Через вчорашне пополудне й сьогоднішній ранок я помітив, що батько страшенне боїться мого крику. Відтепер він тільки до мене — а я що сил верещу і маю деяку хвилину спокою. Алеж і впертий він: Що який час повертає до мого ліжочка і намагається мене так схопити, щоби я не почув. Тількиж — не почуєш! Я вже відріжняю: матусині руки мягкі й пахучі, а в батька — як у медведя і тверді, як підошви. Ґо-го! Хох не хоч, а почуєш.

Між іншим був я вчора у кухні знову. Там трохи темнувато, але й є всячини: Синьої червоної, блискучої. Не дають мені того правда в руки — але хіба так завжди буде? А вже як підросту я, поздіймаю все те геть зі стін і порозкидаю, хто зна куди.

Бачив і сьогодні дивне диво. Живе, з чотирма ногами, з кожушком, таким, як у мами на ковнірі. Коли я вхопився за футро — те диво верескнуло, пхикнуло й порскнуло — я аж олупів. І побіг попід стіл. Я тільки видивився на маму. А мама каже: „Киця!" Ну, гаразд, хай вам буде киця, але що таке — киця? І відки в матусі така киця на ковнірі? І чому тамта ковнірова киця не порскає, коли вхопитися за неї?

Треба буде уважно за тією „кицею" послідкувати.

Середа:

Вночі щось мене кусало і я спав зовсім не добре. Виразно чув, як щось лазило по плечі, а потім як не втне!

Я нагадав собі ту прокляту „кицю" і в темній хаті налякався уже самої думки про неї. І закричав.

Батько устав (колиб тільки не ліз цілуватися! — подумав я), погойдав мене і я забувся, задрімав. Тільки ледви я вснув, знову вкусило. Я знов у крик. Батько знов устав і знов погойдав. А те, що кусало — досить собі хитре. Батько гойдає — а воно тихо, батько машерує до ліжка, а воно машерує по плечах. І знов тне. Я знову кричу. Так було щось з девять разів, поки я не зрозумів, що те, що кусає, боїться батька і батько мусить бути біля мене. І щоби його задержати — я розплакався — а у відповідь батько дав мені у шкіру і закликав маму:

— Дай йому бальончик з водою, бо у нього нестравність!

Мої протести нічого не помогли. І мене скривдили страшенне: Якийсь бальончик, але не до забави, набили, я заснув після цих прикростей, але й крізь сон чув, що те, що кусало, кусало далі.

Четвер:

Приїхала моя бабка. Це було так: Коли я після ранної купелі вснув, збудило мене багато голосів. Я збудився, бо гадав, що це мама пішла зі мною на віче — аж біля мого ліжечка сидить якась нова жінка, а такі добрі в неї очі і такий сивий волос!...

Я видивився, бо пригадую: У хаті такого не було, а вона як почне балакати! Ба, кобі я розумів. Я пробував теж говорити, але бачу, що воно ще треба підождати з тим. Покищо я засміявся до неї (ніби чому не засміятися, коли в неї такий ласкавий голос і такі добрі очі?), а мама руками сплеснула:

— Диви, сміється до баби!

А батько теж тут був і собі:

— Він у мене козак!

І що він собі думає? Що я йому на втіху дурнем буду?

Після цього баба взяла мене на руки і балакала — такого багато. Тільки одне слово затямив: „Внуцю". Воно повторялося може з триста разів, а врешті баба до батька:

— Ти мусиш внуцьові калатало купити!

Я люблю, як батько купує щонебудь, але тепер мене перш за все цікавить: Що таке внуцьо? І що таке — калатало?

Ну, підождемо — побачимо. З бабою — гадаю — клопоту не буде.

Пятниця:

З вечора до самого ранку мене боліла долішня щока. Щось там таке всадилося і тисне і болить і преться на верх — годі раду собі дати. Я вже і пальцем штурхав і язиком пересував його — не помагає. Тільки ще більше пече. Лихо тай годі: Спати хочеться, воно не дає, я кричу, всі на мене кричуть, словом — завелося, хто зна що. Мені тільки дивно, що й батько й мати й бабка теж нічо порадити не вміють. Поколупали в мене в роті пальцями тай тільки:

— Буде зуб!

Хай би там і був, хоч я зовсім не знаю, що воно таке, тількиж чого воно болить? І їсти годі і спати годі, а ледви над раном вснув.

Спав до обіду. Вполудне приїхав батько і з порога:

— Маєш, сину, калатало!

Я і за біль забув.

(Докінчення буде.)

—o—

ею, клеветою, обнаженним нахальством, безцеремонним жонглірованієм святими канонами" і вимогою шкідливих для церкви розпорядків... Виступ молоді трактується, як „скандальное виступленіе, мальчішеская дерзость і апломб пріготовішек, грязное пятно на всьо украінское студенчество, ярко виявлений случай глубокаво моральнаво паденія, грозний сімптом надвігающевося на нашу молодьож нравственнаво маразма і розгнуаданности" і т. д. На думку статті, авторами листа були не 11 підписаних під ним представників студентства, „а некіе третіе", „що зрадницьки ізза вугла жбурнули каміном у первоєрарха нашої церкви, а в його особі — і в мільйони вірних". Кінчається ця стаття загальним закликом до українського студентства змити з себе „клеймо позора" і призивом до суспільства — боротися з виступом українського студентства, „оцінити сумний факт і зробити з нього відповідні висновки".

Коли взяти під увагу, що грубші статті в митрополитальних офіціозах пишуть на спеціяльне замовлення митрополита, а всі взагалі він особисто редаґує, то названа стаття набирає значіння, як неофіційна деклярація вищої церковної влади. Кожний, хто її прочитав, напевне здивувався, що вона відповіла на лист студентів потоком непристойних слів та закликом до суспільства боронити церковну владу, а вимилула річеве спростування заміту. Очевидно тому, що таке спростування є неможливе, бо поданi факти безперечні та широко знані; а власне факти церковного марнотравства, чорносотенного московського політиканства та всякого надужиття. Назвати ці факти інсінуацією і наклепом, як то робить митрополитальний офіціоз, є щонайменше дивним. Чи неправда, наприклад, що о. Шиманів є особисто уповноваженим митрополита до продажі на Волині церковних лісів і ґрунтів, або що зібрану для оборони загрожених ревіндикацією церков величезну суму грошей вже розтрачено не знати куди? Чи також неправда, що Волинь не дістала досі окремого епископа тільки тому, що вона найбільш дохідна з усіх інших православних дієцезій у Польщі, або що заслуги перед РНОМ і відречення від українства є конечним для осягнення всяких благодатей у православної духовної влади?

Даремно митрополитальний офіціоз апелює до цілого українського студентства і православного суспільства: „отвертий лист" є висловом думок і голосу не 11, а всіх студентів-українців, в імени котрих 11 осіб його підписало; щож до українського православного громадянства, то воно вже висловилося на цю тему листом до митрополита Дениса з приводу запровадження 1924 р. нового стилю, підписаного всіма православними послами і сенаторами (українцями, білорусами і росіянами), пізніше ухвалами Луцького церковного зїзду 1927 р. і числеґними делеґаціями та переговорами з митрополитом. Єдине, на що митрополія може надіятися, це на піддержку з боку РНО, але останнє не є громадянством.

Лист ідейної молоді не зрушив тих, до кого був спрямований: навпаки, він їх ще більше роздратував, і напевне викличе з їх боку нові нагінки на провідників українського церковного руху, а в першу чергу на тих, кого митрополія уважає за „некіїх третіх" здогадних вдохновителів листа.

Одначе булоб нельоґічно і для ідейної молоді невигідно, якби вона подалася перед впертістю московського проводу та здалася перед його безоглядністю. Наоборот, свій грубо виляний і зневажений поклик вона, українська молодь, не повинна уважати за неуспіх, а лише за один з конкретних доказів, що є безнадійною річчю рахувати на льояльність теперішньої московської єрархії до українського народу. Тому нема підстав шукати співжиття з нею. Льоґіка розуму і фактів, диктуючи шукати іншого виходу, ставить питання, чи не час для православних українців ліквідувати в себе великий церковний роскол між Сходом і Заходом і чи не оперти свого визволення зпід московського духовного ярма на допомозі Апостольської столиці — Риму. Один з перших арґументів за позитивну відповідь бачимо у гаслі: папа — не москаль, і до III-го Риму навертати не буде.

Православний волиняк

10. VIII. 31.

Лемківщина.

(Просвітня нарада в Сяноці.)

Дня 25. липня ц. р. відбулася вступна конференція до просвітньої анкети на Лемківщині в Сяноці. Явилися делеґати з Сяніччини, Ясельщини і Горлиць. Явилися самі молоді люди. Нараду скликав в імені Кружка „Рідної Школи" в Сяноці д-р Ванчицький, як делеґат Головної Управи „Р. Ш." зі Львова був пос. Великанович.

По отворенні наради перший дістав слово делеґат Головної Управи. У довшім рефераті виказав пос. Великанович ваґу рідношкільної освіти, потребу творення кружків, орґанізацію молоді, далі звернув увагу на статистику жертвенности Лемківщини і на факт, що треба до цієї великої праці запрягти всіх свідомих громадян і всі наші установи, а передовсім філії і читальні „Просвіти".

Гарний реферат про кооперативну працю відчитав п. Цар, а про методи просвітньої праці на Лемківщині говорив д-р Ванчицький. Промовець представляв на прикладах велику ваґу рідно-шкільної освіти на Лемківщині та жертвенність деяких селян, як нпр. факт, що вмираюча бідна селянка жертвувала площу під будову „виключно української школи". Велику ролю в культурному русі Лемківщини грає американська еміґрація, яка через Обєднання прислала жертв коло 800 долярів.

Товариство Український Народній Дім сповняє також велике культурне завдання, а за мету своєї діяльности поставив собі заснування промислової школи в Сяноці і будову дому. Площу на ту ціль вже куплено за суму 2.000 долярів.

У дискусії делеґат з Горлиць звернув увагу на практичний змисл лемків і радив закладати якнайбільше кооператив та посилати дітей до середніх і вищих шкіл. Кидає думку, чи не було би вказане закладати середні школи на селі, а не в місті.

Делеґат Ясла радив впливати на Лемківщину через Америку і пропонував заложення спеціяльного журнальчика для лемків.

Ухвалено створити Комітет з д-ром Ванчицьким на чолі, який займеться в найближчій майбутньости скликанням великої анкети цілої Лемківщини, а до створення орґанізаційного комітету анкети повинні війти всі культурно-освітні й економічні українські установи, передовсім філії „Просвіти" і кружки „Рідної Школи" в Сяноці, Новому Санчі, Грибові, Горлицях і пр.

Львів, 7. VIII. 1931.

Пос. Д. Великанович.

—o—

Вибух у фабриці амуніції.

В Райнсдорфі, в Саксонії скоївся страшний вибух на великій фабриці амуніції, що доставляє матеріяли для всеї німецької армії. Від вибуху потерпіли чотири фабричні будинки. З людей щасливим припадком ранило тільки 4 особи. Причина вибуху покищо невідома. Від війни в цій фабриці було вже кілька вибухів. В 1915 р. підчас вибуху згинуло 100 осіб. Тепер є занятих там 600 робітників.

—o—

Комуністичний терор у Берліні.

Між пруським урядом і урядом німецької республики йде виміна поглядів на тему проєкту заборони німецької комуністичної партії. Пруський уряд вагається з такою забороною з огляду на настрої робітничих мас, з якими німецькі соціялісти, будучи при урядовій кермі в Прусах, мусять рахуватися. Зате така заборона мала би вийти від державного уряду відразу для цілої республики. Рішення в цій справі залежить від висліду слідства, яке ведеться тепер з приводу останніх комуністичних убивств у дні плебісциту. Слідство звертається проти одного з молодших комуністичних послів, що стоять у близьких зносинах з Москвою.

Одночасно комуністи розвивають дальше комуністичну акцію, заліплюючи Берлін плякатами, якими заповідають смерть дальших поліційних службовців, найбільше зненавиджених комуністами. Поліція здерла ті плякати, але за кілька хвилин вони появилися деінде.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. СЕРПНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З ПРОБЛЄМ ЛІТЕРАТУРИ.

Загальні закони та індивідуальність письменника.

Істнують дослідники літератури, які є тої гадки, що письменник як індивідуальність не є найцікавішою її появою. Суперечатися з ними не можна, з тої самої причини, як смішно було би переконувати природника, що все життя досліджує комахи або гриби, щоби звернув увагу на дещо цікавіше: на психольоґію своєї жінки.

З менту, коли історик літератури хоче найти в ній закони анальоґічні до природничих наук, він невідхильно мусить зводити індивідуальні прикмети до загальних себто шукати в усіх письменниках і творах те, що вони мають спільного, а не чим ріжняться між собою. Ця метода творить оману науковости тому, що полишає на боці те, що є сутньою проблємою літературної творчости, а заступає її схемами потрібними хіба для тих, що не всилі дати собі ради з такими дивоглядами, як ріжні роди таланту та ріжні їх форми. Талановитий критик, що присвятив довгі роки якійсь химері, може вийти навіть від найбільше чудернацької теорії і зібрати, завдяки ній вартніший матеріял для зрозуміння творчости, ніж ті вчені, що взяли за основу кілька незаперечних правд і збирають докази на те, що для нас і без цих доказів самозрозуміле; вони доходять тільки до того, від чого вийшли.

Можна легко уявити собі, що якийсь чудак-професор узявши до помочі статистику та психопатольоґію прослідить життєпис 2000 письменників, щоби доказати, що найцінніші твори завдячуємо авторам, що писали для сплати своїх довгів, або писали після півночі, або були первородні, або нежонаті, або алькоголіки, або брюнети. Кожна із таких студій, що своєю ideé fixe викличе в нас іронічну усмішку може відкрити неодну подробицю, що причиниться до кращого зрозуміння психольоґії письменника. З другого боку возьмім сотні праць ріжних псевдоучених, які видають грубі томища листування визначного письменника, щоби збільшити його величину, або дати причинок для його індивідуальности, або його доби; дуже часто такі листи не ріжняться нічим від листів звичайного смертника, що пише про орудки, буденні клопоти і дає приватні інформації. Теза лишається ненарушною — „такий-то Х. — великий письменник..." дарма, що писав зовсім нелітературні й нудні листи, які крім цього не є зовсім характеристичні ані для його таланту, ані для його доби.

Досліди над творчістю письменників ідуть нині щораз живіше у двох протилежних напрямках, немов би лишалися під безпосереднім впливом щораз більше зростаючої спеціялізації ріжних наук і щораз більшого голоду метафізики. З одного боку маємо студії присвячені якнайдрібнішим технічним питанням композиції твору або найменшим подробицям із життєпису письменника, з другого боку маємо широкі синтези (нпр.ріжні естетичні теорії), які силкуються розяснити саму суть мистецтва та психольоґії творчости.

Студії обох цих родів затемнюють за кожним разом неодно питання прояснене сучасною психольоґією, коли в засновку своїм ідуть за надією, що призбирана якнайбільша скількість фактів, або одна широка загальна теорія зможе посунути вперед будову індуктивної чи дедуктивної теорії творчости. Сучасна наука та фільософія розяснювали нераз факт нелегко доступний для нашого нахилу „міркування" та „передбачування", що одною із найосновніших рис людської психольоґії та мистецької творчости є ориґінальність індивідуальних переживань та їх передачі в своєрідній формі, неподібній до інших.

Коли охопимо оком якнайширшу картину літературних форм — ріжних літератур ріжної доби та культури — всі ті загальні ідеї, які придбали ми через знайомість із творами та письменниками не складаються на ніякий закон, що мав би прикмети хоча би такого нескладного приладу як термометр або барометр, що поміг би неохибно означувати висоту вартости твору та риси таланту. Основою всіх засобів мірення літературної творчости є сама міра нашого таланту, нашої вражливости, нашого смаку.

Талант, вражливість і смак не звільняють критика від обовязку рахуватися із деякими фактами з історії літератури: як нпр., що деякі твори перетрівали віки, що деякі напрямки мали величезний вплив на найсильніші індивідуальности, що деякі раз створені літературні форми приймають найбільші письменники, наче шахові мистці раз означені правила шахової гри, тощо. Вся річ тільки в тому, що добуде критик із цих фактів і яку форму та які ідеї

ОСТАННІ ВІСТИ

СКЛИЧУТЬ СОЙМ?

Марш. Пілсудський почав урядування.

12. серпня вернувся з Друскеник у Варшаву марш. Пілсудський та почав урядування в характері міністра військових справ. У звязку з його поворотом кружляють ріжні чутки на політичні теми. В опозиційних колах кажуть, що сойм скличуть при кінци серпня. Є теж чутки, що рішення про скликання сойму западе щойно 10. вересня. Сойм скличуть задля ухвалення законів для дальших бюдж. ощадностей.

НОВИЙ МІНІСТР ОСВІТИ.

Після конференції з прем. Пристором през. Мосціцький підписав іменування віцепрезидента ББ. пос. Єнджеєвича міністром освіти.

ЧЛЕНИ УВО ХОТІЛИ ПЕРЕЙТИ НА ЛИТВУ?

Пат подає з Вильна: Біля Трацішків двох людей обіцювало по 50 долярів від особи тому, хто їх перепачкує через кордон Литви. Влада КОП уладила засідку та схопила втікачів. Вони мали при собі сфальшовані леґітимації та летючки в українській мові. Здогадуються, що ті втікачі це члени УВО.

ВБИЛИ ДИРЕКТОРА ХАРКІВСЬКОЇ ОПЕРИ?

Польські джерела повідомляють із Харкова, будьто би там убито директора державної Опери, Рибака, родом із Східної Галичини. Рибак — твердять згадані джерела — відгравав свого часу в організуванні диверсійної акції визначну ролю та за ті заслуги іменували його тому кілька літ директором Опери в Харкові.

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПРОТЕСТ У ВОЄВОДИ.

Як ми вже повідомляли, в ночі на вівторок якісь люди вибили в консуляті СРСР у Львові при вул. Набеляка, а саме одну шибу в партері та 15 шиб на I. пов. Службовик консуляту Новіков запримітив трьох молодих людей, пристойно зодягнених, що втекли вздовж вул. Набеляка. Про цю подію повідомив Новіков польську владу у вівторок вполудне. Слідство досі не дало вислідів. У середу рано Новіков був у львівського воєводи, зясував йому подію та зложив формальний протест з приводу тієї події.

ПРЕМ. ЛЯВАЛЬ ВІДЛОЖИВ ПОДОРОЖ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Аґ. Аваса повідомляє, що прем. Ляваль відложив свою подорож до Берліна. Згадана аґенція повідомляє, що ця вістка заскочила німецький уряд закордонних справ, бо німецький прем'єр саме хотів вислати запрошення до Парижа.

НОВИЙ ЗАМАХ НА НІМ. ЗАЛІЗНИЦІ.

В ночі 11. серпня особовий поїзд біля Богаден (нім. Шлеськ) наїхав на каміння, наложене на шинах. Льокомотива розчавила каміння і поїзд перейшов без перешкоди.

З арештованих у звязку з замахом на поїзд біля Ютеборґа нікому не доказали вини.

ДОЛЯР У ВАРШАВІ.

На варшавській біржі дня 12. серпня готівковий доляр упав на 9 і пів сотика. Запотребування на долярн було невеличке і покрили його приватні банки без участи Польського Банку. Це мале зацікавлення для доляра пояснюють легким відпряженням на німецькім ринку.

Приватно платили за доляра 9 зол. Сподіються дальшої знижки готівкового доляра.

—o—

НОВИНКИ

— **Евген Говикович** веде свою робітню футер **у Львові, вул. Домініканська 4.** 175 2-3

— **Ревізії.** Мабуть у звязку з побутом анґлійського парляментариста Дейвіса в рогатинському повіті, перевела львівська поліція ревізію у п. Романа Сушка саме в момент його повороту до Львова з Черча, де був на лікуванні. Нічого компромітуючого не найдено і п. Сушка оставлено на волі. Забрано приватну кореспонденцію. Ревізію перевела поліція без судового наказу.

— **Вбитий поліцаєм.** В Оріхівцях (пов. Мостиська) поліцай Козловський стріляв у погоні за озброєним у револьвер Ол. Кордябком. Куля поцілила втікача в серце і він згинув на місці. Кордябка пошукував окр. суд у Сяноці. В Оріхівцях тому кілька днів було три пожежі, тому Кордябка підозрівають у підпалі.

— **Священик убив вломника.** На Сиґнівці біля Львова нотований злодій Фр. Пельчарський зількома товаришами хотів вломитися до тамошнього польського священика Жака. Священик вистрілив кілька разів із револьвера й зранив Пельчарського в живіт. Пельчарський помер у шпиталі.

— **Арештували директора „Кулка Рольнічого“.** В Раві Руській на приказ прокуратури відставили до вязниці власника тютюневої гуртівні, директора „Кулка Рольнічого“ та кіна „Сокул“ Фр. Гальтера. Викрили, що Гальтер був вмішаний в аферу фальшування документів.

— **Фальшівники в польській кооперативі.** Тарнобжеську поліцію повідомив один із членів тамошньої кооперативи, що члени управи тієї кооперативи допускаються надужить і діляться доходами. На доказ дав поліції кількадесять фальшивих векслів кооперативи на суму 30.000 зол. Влада опечатала касові книжки кооперативи. Дальше слідство веде спец. виделеґований суддя зі Самбора. Сподіються арештувань.

— **Сфальшовані векслі варшавської Каси Хорих.** Невідомі люди пустили в обіг фальшованих векслів Повітової Каси Хорих у Варшаві на суму 35.000 зол. Жертвою впав м. ін. Банк Польський і кілька приватних банків. Каса Хорих перестерігає, щоб тих векслів не приймати.

— **Вломи.** Невідомі злодії дісталися драбиною на балькон I. пов. мешкання Пінкаса Штернгерца при вул. Костельній у Львові. Штернгерц із родиною є на літнищі. Злодії витиснули шибу й так дісталися до хати. Тут розбили вогнетревалу касу, забрали готівку й біжутерію та втекли. — У Станиславові до віллі д-ра Гамерського при вул. Липовій, де живе теж тесть того лікаря аптикар Арматис, вломилися при помочі витриха злодії. Вони забрали зі шуфляди ординаційного бюрка 12.000 зол., з гостинної кімнати накриття та біжутерію, а зі ждальні пять футер. Шкоди є на 50.000 золотих.

— **Злодій впав із балькону.** У Львові при вул. На Болоня ч. 26. до мешкання на I. пов. в середу над раном хотів вломитися злодій. Коли вже крізь вікно хотів дістатися до середини, сполошили його. Злодій скочив з вікна I. пов. на вулицю та зломив собі обі ноги. Рятункова стація відвезла його до шпиталю. Це Юліян Шульц, якого поліція пошукувала вже за ріжні каригідні вчинки.

— **Крадіж на залізниці.** Артурові Сжедніцькому з Кшелева (Єнджеєвський пов.) як він всідав до поїзду в Трускавці, вкрав злодій портфель із 1800 зол. і закорд. пашпорт.

— **Найшли нотареву касу.** В Городку Яг. найшла поліція в стодолі касу, яку злодії вкрали в нотаря Земби. В касі злодії лишили 30 завіщань і документи, а забрали 2.000 зол., долярівки й акції на 2.400 дол. Виявляється, що візитівку, яку злодії були лишили в нотаря день перед крадіжю, коли просили в нього вироблення посади, була фальшована. Д-ра Калнуса нема ні в Городку, ні в Перемишлі.

— **Ранили війта.** В Вербіжі (пов. Коломия) постріляв хтось війта Василя Андрущака. Раненого війта перевезли до шпиталю.

— **Пляни водних доріг.** Мін-ство публичних робіт виладило, як повідомляє польська преса, програму найпильніших водних робіт. Роботи мають бути виконані на протязі найближчих 10 років коштом 650 міл. золотих.

— **Концерти „Сурми“.** Співацьке т-во „Сурма“ дасть два концерти, а саме: 15. ц. м. в **Ходорові** (початок в год. 8. веч.) і 16. ц. м. в **Черчу** (початок в год. 7. веч.). В програму концертів входять українські, словінські та німецькі пісні.

— **Математичний осяг.** П. Прокіп Мостович, емер. директор гімназії в Коломиї, надіслав до оголошення таке письмо: В днях від 26. липня до 10. серпня ц. р. розвязав я елементарною стереометричною конструкцією делійську проблему (найти грану шестистінника подвоєного обему) з астрономічною докладністю, бо до двацять цифер десяточного дроба. Що значить конструкційна розвязка тої проблеми, знає кожний фаховий математик.

— **Пожежа від грому.** Підчас бурі, що перетягла 10. ц. м. над перемиським повітом, ударив грім в стодолу на фільварку гр. Красіцького в Красічині. В одному менті стодола станула у вогні, який захопив збіже з цьогорічних жнив. Згоріло 836 кіп збіжа, один віз і збіжевий млинок. Шкоду оцінює власник на 31.700 зол.

— **Хто окрадав церкви?** В Золочеві окрадено мин. тижня парохіяльний костел і церкву оо. Василіян. В обох випадках злочинець дав себе замкнути у святині, опісля порозбивав колодки і вкрав багато цінних річей. Поліція викрила винуватця, яким є Богдан Товарницький, бувш. телеграфіст зі Стрия, що замешкав у Золочеві. Є познаки, що Товарницький вломився свого часу до церкви в Полоничах коло Задвіря. Тоді арештовано якогось Дениса Поповича, але він рішучо доказав свою невинність.

— **Як жиди бороняться перед податком.** Податковий екзекутор Мих. Криницький в Судовій Вишні дістав приказ стягнути залеглий податок від різника Йосля Дайтшера. Стрінувши його на вулиці, велів йому при допомозі поліцая йти зі собою до маґістрату, щоби перевести кишеневу екзекуцію. Дайтшер мав при собі більшу готівку і щоби не дати її екзекуторові, почав розкидати гроші на вулиці. Інші різники кинулися ті гроші збирати, причому прийшло до великого збіговища. Поліція арештувала кількох жидів і завела разом з Дайтшером до маґістрату. За ними вдерлася товпа, але поліції вдалося з тяжким трудом її розігнати. Арештовані будуть тепер відповідати за публичне насильство і збіговище.

— **Жидівський похорон і хрест.** На жидівському цвинтарі у Варшаві була велика авантюра підчас похорону книгаря-видавця Якова Мортковича, що скінчив самогубством. До похоронбрацтва побачили здивовані, що на віку домовину, замовлену родиною, вложено до неї трупа і повезено на цвинтар. Тут члени похоронного брацтва побачили здивовані, що на віку домовини є хрест. Жиди счинили крик і заявили, що до похорону не допустять. В останній хвилині управа цвинтаря веліла знак хреста на домовині залякерувати і врешті небіжчика похоронили.

— **Пімста волоцюги.** В Горлицях біля Пйотркова вибухнула пожежа, що знищила половину села. Слідство викрило, що вогонь підложив 60-літній волоцюга Леон Курмін. Він ночував у стодолі одного господаря і просив, щоби дали йому вечеру. Коли йому відмовили, підпалив стодолу і втік до ліса, де його й зловили.

— **Що може заздрість.** В селі Мала Кужільниця коло Баранович підчас забави з танцями парібок Василевич пробив із заздрости ножем свою наречену 18-літню Вероніку Василевську. Тяжко ранена дівчина вибігла з криком на двір і за кілька хвилин умерла. Душогуб скористав із переполоху і втік до поблизького ліса.

— **Доходи цадика.** Рабін з Мукачева Шапіра дістав перед кількома днями від скарбової влади платничий наказ на суму 250.000 чеських корон за податки. Доходи цадика з Мукачева оцінила податкова влада на міліон чеських корон річно. До тої суми не вчисляють пенсії, яку виплачує йому місцева жидівська громада.

— **30 сіл під водою.** В околиці Тампіко в Мехіку виляли ріки, наслідком чого 30 сіл найшлося під водою. Багато людей втратило життя.

— **Вином згасили пожежу.** Італійські газети повідомляють, що біля Анкони (порт над Адрійським морем) вибухнула в одній фабриці пожежа. Пожежна сторожа, що прибула на рятунок, не могла ніде близько дістати води. Тому забрала вісім бочок вина, яке сикавками спрямувала на вогонь і швидко його згасила. Вино до гашення вогню замість води вжито на виразне [illegible] його власника.

витворять вони в сполуці з його талантом, смаком і вражливістю.

Ніяка скількість порівняного матеріялу, запозиченого з літератури, історії та фільософії не всилі заступити критикові його індивідуального світогляду, його своєрідної чутливости, всіх тих даних освіти та темпераменту, що рішають про форму та ідею його осудів. Критика літератури заплутується в схолястичне павутиння, коли вірить, що із щораз більшої скількости ріжноманітних літературних форм та ідей можна добути одну теоретичну відповідь на те: „що таке краса?“ „що таке мистецький твір?“ „що таке літературна форма? „яка ідея мистецька?“ і від такої відповіди перейти до практичного прикладення „наукової методи“, основаної на загальних законах аналогічних до законів математично-природничих наук.

У критиці нема навіть змоги поставити проблеми: „в якому напрямку треба шукати сподіваної сути критики?“ або „чи критика може бути обєктивною або субєктивною?“.

Байдуже, від чого критик виходить і до чого доходить; ми не мусимо погоджуватися з ним ні в його премісах ні в висновках. Важлива те: **яким** матеріялом він орудує і **як** ним орудує. Якщо всі засоби слова виявлені ним у творі назвати формою, а всі відтінки провідної думки, що шукає в цій формі вислову — ідеєю, тоді можна сказати, що взаємини між формою та ідеєю у творі критика є саме тим, що рішає про його вартість, про те, що він живе, як літературний твір: — що спонукує нас пережити ще раз ті самі питання, сумніви та намагання.

— **Хто схильний до злочину.** Головний лікар вязниці в Кіото в Японії дістав гоноровий диплом університету в Токіо за розправу, яка боронить тези, що товсті люди рідко бувають злочинцями та що більшість злочинів походить від людей худих. Оригінальна, будьщобудь, теорія японського лікаря має свою історію. Тої самої думки був англійський драматург Шекспір, що висловив її у своїй драмі п. з. „Юлій Цезар". Отже стережіться худих людей!

—**Дрібні вісти.** На острові Кубі оголошено воєнний стан. — Підчас урагану біля Бульону втратило життя 9 осіб. — На польського священика Дону в Шікаго напала підчас богослуження якась людина з ножем і скалічила його в шию.

—o—

Товариство українських письменників і журналістів у Празі.

Товариство українських письменників і журналістів в ЧСР. мало від вересня 1930 до червня 1931р. 28 засідань, які відвідало 152 особи. На них були прочитані такі реферати: С. Черкасенко: „Заснування часопису „Світло" (з приводу ювилею цього часопису); С. Русова, С. Шелухин та Н. Григоріїв „Впливи „Світла" на вчительство"; С. Черкасенко прочитав свою драму „Юда з Каріот"; С. Русова: „Олена Пчілка"; Б. Гомзин свій твір „Дурман"; Є. Іваненко свої переклади з Ербена: „Скарб" та „Щедрий вечір"; Павло Богацький: „Перспективи української літератури та науки літературної"; Григорій Омельченко: „Мистецтво перекладу"; Зозуленко. „Сучасне становище на Україні"; Б. Гомзин свій твір „Лови"; В. Леонтович свій твір „Мимоволі"; Н. Григоріїв: „Трицять років журналістичної діяльности" В. Стіда, англ. журналіста; Микита Шаповал: „Що таке націоналізм"; Т. Гриб: „Франт. Богушович"; С. Русова: „Україна й Польща в освітленні Р. Мартеля"; Б. Гомзин свої недруковані твори; А. Животко: „Господарське, політичне та культурне становище УСРР. на 1/III 1931"; С. Черкасенко свою драму „Северин Наливайко"; Т. Гриб: „Сучасна білоруська література"; Б. Гомзин: „Тобі, Україно"; Л. Білецький „Куліш"; Марія Омельченкова: „Українське питання в добу переродження Европи"; В. Мартинець: „Українська пропаганда за кордоном"; Ол. Чернова свої поезії; Т. Гриб: „Білоруська журналістика"; А. Животко: „Господарське, політичне та культурне становище УСРР."; С. Черкасенко свої твори.

Студентські справи.

Подаю до відома абсольвентам і студентам, що хочуть перенестися на женевський університет, що студентська громада „Україна" в Женеві в своїм часі помістила оголошення про студії в Женеві в краєвих часописах і американських, отже тим самим всякі закиди роблені „Громаді", що не оповістила згаданих оголошень, є безосновні. При цьому позволю собі ще раз зазначити, що тут є такі виділи: медичний (10 семестрів), фармацевтичний (5 семестрів), дентистичний (8 семестрів), економічних і соціяльних наук, торговельний, американська школа фізичного виховання з англійською мовою викладовою, фільософічний, високий педагогічний інститут ім. Русса, американська школа ритміки і музики, після скінчення якої одержується диплом професора консерваторії і право заложення такої самої школи в іншому краю, хемічний, що дає степень інжиніра хемії та виділ природничих наук.

За Виділ: **Трач Плакида.**

По інформації слід звертатись на адреси; в краю: Мартинюк Теодор, Дермань, Волинь, або за кордон: Tracz Placyd, 4. rue Blanche, Genève—Suisse. (На відповідь в краю проситься залучити почтову марку а за кордон міжнародню).

—o—

СПОРТ.

У.С.Т. „Бескид" II — У.С.К. „Прут" Делятин 8:0 (3:0).

Перевага резерви „Бескиду" над слабою ще, але амбітною дружиною „Пруту". У гостей замітний передовсім воротар і чільник. Суддя п. Кравчук добрий.

У.С.Т. „Бескид"—Ж.К.С. „Гакоаг" Станиславів.

Товариських змагань з Б-клясовою дружиною не докінчено на 20 хвилин з вини судді та гострої гри гостей. Невдоволена публика ввійшла на грище. Вислід 2:0 для Гакоагу, оба з карного. Другого карного вибили воротареві Бескиду з рук, непотрібно його контузуючи. І на цьому саме гру суддя перервав. Публики на обох змаганнях около 400 осіб.

Україна—Лехія I б.

В суботу 15. ц. м. відбудуться на площ Сокола-Батька мячеві змагання за мистецтво „А" кл. Україна—Лехія Іб. Початок змагань в год. 11 рано. Ціни вступу низькі.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Публій Вергілій Маро: ЕНЕЇДА. Книга II. З латинської мови переклав Михайло Білик. Сторін 62. Стрий.

Argus: DIE WIRTSCHAFTLICHEN ASPEKTE DER DEUTSCH-ÖSTERREICHISCHEN ZOLL-UNION. S. 92. Prag.

Institut International d' agriculture: BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMETS ECONOMIQUES ET SOCIAUX.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, ілюстрований літературний і політичний двотижневик, ч. 86—87. Прага-Виногради.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. VIII. 1931 р масло експортове пріма 3·30 зол., десерове пріма 3·20 зол., літра молока 22—24 сот, літра сметани 1·20 зол., копа яєць 3·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Всі міські театри (Великий, Ріжнородностей і Малий) — нечинні.

Кіна.

АПОЛЬО: „Артисти" (Нансі Кароль) та додатки

КАСІНО: „Араб" (Рамон Новаро). „Княжни сцени" (Сестри Дункан).

КОЛЬОСЕИ: Пат і Паташон. „Синя птиця".

ЛЕВ: „Тарзан володар пустині".

МАРУСЕНЬКА: „Серце та спорт", „Мрії балетниці".

ОАЗА: „Другий веселий тиждень Мегро-Голдвин-Маєр".

ПАЛЯС: „Кон і Келлі в Шотляндії", „Самітні".

ПАН: „Поганин" і „Закладаємо антену" (Лярель і Гарді).

ПАСАЖ: „Горіючий степ", „Скарби Поморя".

ХИМЕРА: „Чоловік проти волі" (комедія).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УПХА: „Тарзан і золотий лев", „Архиздодій з Дамаску".

Програма радіо.

Четвер, 13 серпня 1931.

Липськ (259,3) 19·30 Квартет приятелів. **Братислава** (278,8) 12·30 Концерт радіоорхестри. **Штутгарт** (360,1) 19·05 Шляйкер: Машина і наука політичної економії. **Гамбург** (372,2) 20·30 Симфонічний концерт. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. 21·20 Симфонічний концерт. **Берлін** (419) 20·00 Старі і нові танці. **Стокгольм** (435,4) 19·00 Речітаeasь віольонч. 22·00—23·00 Розривкова музика. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт. **Прага** (486,2) 14·20 Концерт радіоорхестри 22·15 Органова музика **Міляно** (500,8) 20·45 Камеральна музика. **Брюсели** (508,5) 21·00 Симфон. концерт. **Відень** (516,4) 21·00 Хоральний спів. 22·20 Джезбенд. **Рига** (524,5) 19·03 Симфоніч. концерт. **Мінхен** (532,9) 21·15 Камеральна музика. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт орхестри Смирнова. 16·25 Циганська орхестра Рача. 20·00 Концерт. 22·30 Циганська музика з рест. Маркус. **Харків** (937,5) 15·00 20·00 Концерт. 19·00 Відчит. **Москва** (148,1) 19·20 Концерт. 20·30 Відчит.

Пятниця, 14. серпня 1931 р.

Липськ (259,3) 16·00 „Scherzando" музика клясиків **Моравська Острава** (263,4) 12·30 Концерт радіоорх **Братислава** (278,8) 18·00 Мадярська музика **Бреслява** (325) 20·15 Речіталь скрипк. при участи орх 21·25 Національні гимни позаєвроп. країв. **Льондон** (356,3) 20·00 Спацеровий концерт. 24·00 Телевізія **Гамбург** (372,2) 20·00 Концерт німецької людової пісні. **Букарешт** (394,2) „Ріголето", опера Верді. **Берлін** (419) 19·45 Твори на фільгармонію. 21·10 Квартет Моцарта. **Стокгольм** (435,4) 17·20 Народня музика (Упсаля). 18·30 Хоральний концерт **Брукселя** (508,5) 15·00 Клясичний концерт. **Рига** (524,5) 21·30 Хоральний концерт. **Мінхен** (532,9) 16·20 Концерт солістів. 21·30 Концерт квінтету цитристів. **Будапешт** (550,5) 19·15 Габрієля Релле відсп. мадярські пісні в супр. циг. орх. 23·00 Циганська музика. **Харків** (937,5) 18·00 Відчит. 20·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 13. серпня 1931 р.

Львів (380,7) 11·58 Астрономічний час з Варшави. 12·10, 15·10, 16·00, 16·35 і 17·10 Музика з грам. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 „Як приладжують каву і чай", вигол В. Добжанська. 16·50 „Наколес. краєзнавча мандрівка", вигол п. Влодаркевич. 17·35 „Підземний Париж", інж Каспровський. 18·00 Камеральний концерт. 19·00 Всячина. 19·50—20·10 Комунікати. 20·15 Популярний концерт із Швайцарської Долини (варш фільг. орхестра. 21·30 „Любов і образ", Ст. Дзіковський. 22·15 Комунікати. 22·30 Форт. концерт. 23·00—24·00 Легка і танкова музика з Варшави.

Пятниця, 14. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави 12·10, 15·10, 15·45, 16·10, 16·35, 17·25, 19·40 Музика з грамоф. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 „Ніч 15. серпня 1831 р.", вигол ппк. Аайле. 15·55 Львівський короткофилевий кутбк. 16·20 Почтова скринька для наймолод. 16·50 Літературна гутірка по французьки. 17·10 Господарський огляд. 17·35 „Чи поза землею є органічне життя?", проф. Айдукевич. 18·00 Орхестра мандолінистів. 19·00 Всячина. 19·20 Технічна скринька, інж. Мінський. 19·55—20·10 Комунікати. 20·15 Симфонічний концерт зі Швайцарської Долини (орх. варш. фільг.). 22·00 „Півмісяць в Югославії, вигол В. Рогович. 22·15—22·25 Комунікати 22·30—24·00 Легка і танкова музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Укр. Театр у Львові", бувший театр ім. І. Тобілевича.

ЯРЕМЧЕ:

14. VIII. — „Лялька".
15. VIII. — „Циганка Аза".
16. VIII. — „Ой не ходи Грицю".
17. VIII. — „Жінка, що вбила".